

7/17410

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 92

07 Ocak 2011

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-17410)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 27.12.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-27752 sayılı yazısı.

Kırklareli Milletvekili Sayın Av. Turgut DİBEK'in, tarafıma tevcih ettiği 7/17410 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :	Bilgi :
TBMM Bşk.	Başbakanlık

**KIRKLARELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN TURGUT DİBEK'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/17410)**

Sorular 1-7:

Peş peşe gelen iki zamla bu hafta 97 oktan benzinin litresi 4 liraya, 95 oktanın benzinin litresi 3,86 liraya, motorinin litresi 3,22 liraya, otogazın litresi ise 2,28 liraya yükselmiştir. Türkiye, Avrupa'da Euro bazında akaryakıtın en pahalı olduğu ve aynı zamanda akaryakıt ürünlerindeki verginin en yüksek olduğu ülkedir. 2005 yılına kadar Otomatik Fiyatlandırma Mekanizması (OFM) adı verilen bir sistemle belirlenen fiyatlar, bu tarihten sonra piyasaya hakim şirketler tarafından belirlenmeye başlanmıştır. Sektörde önce Petrol Ofisi AŞ. (POAŞ) ile bir oyuncu olan devlet, piyasayı ve fiyat oluşumlarını doğrudan düzenleyebiliyordu. POAŞ'ın özelleştirilmesi sonrası sektörden çekilen devlet, 2005 yılına kadar rafineri şirketi TÜPRAŞ eliyle akaryakıt fiyatlarının belirlenmesinde yine söz sahibi idi. Ancak 2005 yılında OFM kaldırılarak fiyatların serbest bırakılmasından sonra akaryakıt fiyatları, sektördeki yerli ve yabancı tekellerin iki dudağının arasında bulunmaktadır. Duruma el koyma yetkisi olan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) da yalnızca 2009 yılında, Başbakan Tayyip Erdoğan ve Ulaştırma Bakanı Binalı Yıldırım'ın akaryakıt dağıtım şirketlerine yönelik sert açıklamalarından sonra devreye girmiştir. Buna göre,

- Akaryakıt dağıtım piyasasında dağıtım şirketi ve bayilerin kâr marjı benzinde litre başına yaklaşık 34 kuruş civarına çıkmış durumdadır. Bu rakam 2009'da EPDK'nın uyguladığı tavan fiyat sırasında 28 kuruşun altına indirilmişti. EPDK fiyatlara şimdi neden müdahale etmemektedir? Benzin fiyatlarının artışının önüne geçebilmek için tekrar OFM'ye geçmeyi düşünmekte misiniz?
- Müdahale edilmemesi ya da müdahalede gecikilmesinin nedeni, Hükümetin akaryakıttan aldığı yüksek tüketim vergileri midir?
- TÜPRAŞ bir kamu şirketi iken rafineri ürün çıkış fiyatlarını kamuoyuna açıklamaktaydı. TÜPRAŞ özelleştirildikten sonra, TÜPRAŞ'ın fiyatları açık bir şekilde duyurması neden sağlanmamaktadır?
- Devlet akaryakıtta ÖTV'li matrah üzerinden yüzde 18 KDV uygulamaktadır. Devlet verginin de vergisini almaya devam edecek midir?
- Türkiye'nin benzin fiyatları kaç Euro/Cent'tir? Ülkemizde birim benzinden alınan toplam verginin oranı ne kadardır?
- Avrupa Birliği üyesi ülkelerin her birinin, benzin fiyatları kaç Euro/Cent'tir? Bu ülkelerin her birinin birim benzinden aldıkları toplam verginin oranı ne kadardır?
- Avrupa Birliği adayı ülkelerin her birinin, benzin fiyatları kaç Euro/Cent'tir? Bu ülkelerin her birinin birim benzinden aldıkları toplam verginin oranı ne kadardır?

Cevaplar 1-7:

Önergenizde yer alan sorular birbirini tamamlayan nitelikte olduğundan cevabın bütünlüğünün bozulmaması için birlikte cevaplandırılmıştır.

Bilindiği üzere, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununa göre, petrol fiyatları 01.01.2005 tarihinden itibaren en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak serbest piyasa koşullarına göre oluşmakta olup, rafineri fiyatlarının endeksle oluşturulması, dağıtıcı ve nakliye paylarının tavanı gibi fiyatların dolaylı veya dolaysız olarak kamuca belirlenmesine ilişkin uygulamalar sona erdirilmiştir.

Ham petrol fiyatı ve ürünlerin arz-talep koşullarının yanı sıra navlun bedeli, döviz kuru, ülkelerin mevzuatlarına göre gümrük vergileri, ÖTV ve KDV gibi diğer vergileme unsurları gibi hususlar yanında tarafların özel hukuk çerçevesinde aralarında kararlaştırdıkları unsurlar, belirli bir zamandaki konjonktürel gelişmeler gibi bir çok husus da fiyat oluşumuna etki edebilmektedir.

EPDK kendisine Kanunlarla tanınan görev, yetki ve sorumluluk çerçevesinde, enerji piyasalarında rekabetin ve öngörülebilirliğin artırılmasına ve istikrarın sağlanmasına ilişkin çalışmalarını, gerek Kurum nezdinde gerekse de konuyla ilişkili diğer kamu kurumları nezdinde sürdürmektedir. Petrol Piyasası Bilgi Sistemi Yönetmeliğinin 5. Maddesi kapsamında TÜPRAŞ fiyatları “Hizmete Özel” olarak alınmakta olup, Kurum görev alanı kapsamındaki izleme ve raporlama amaçlarına yönelik kullanılmaktadır. Petrol Piyasası Kanununun 10 uncu maddesi kapsamında “en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu”nun takibi amacıyla Akdeniz havzasında oluşan fiyatlar EPDK’ca takip edilmekte ve ilgili lisans sahiplerinin fiyat oluşumları bu çerçevede değerlendirilmektedir.

Önergenizin 4. sorusunda yer alan KDV ve ÖTV uygulamaları ile ilgili bilginin Maliye Bakanlığından sorulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Türkiye ve Avrupa Birliği üyesi ülkelerin her birinde benzin fiyatlarının yer aldığı Eurostat’dan alınan bilgiler aşağıda tabloda verilmiştir.

Ülke	Vergili Fiyat (Avro)	Ülke	Vergili Fiyat (Avro)
Avusturya	1,24	Letonya	1,13
Belçika	1,46	Litvanya	1,25
Bulgaristan	1,09	Lüksemburg	1,23
Kıbrıs	1,13	Malta	1,27
Çek Cumhuriyeti	1,31	Hollanda	1,56
Danimarka	1,50	Polonya	1,20
Estonya	1,19	Portekiz	1,44
Finlandiya	1,48	Romanya	1,14
Fransa	1,41	Slovakya	1,31
Almanya	1,47	Slovenya	1,26
Yunanistan	1,58	İspanya	1,24
Macaristan	1,31	İsveç	1,47
İrlanda	1,32	İngiltere	1,45
İtalya	1,42	TÜRKİYE	1,90